୯ମ ଅଧ୍ୟାୟ

ବିବିଧତାର ସ୍ୱର

ଭାରତର ସଙ୍ଗୀତ ଟ୍ୟାପେଷ୍ଟ୍ରିର ଅନୁସନ୍ଧାନ

0680CH09

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ : ଭାରତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ଜଗତର ବିଭିନ୍ନ ଶୈଳୀର ଗୀତ ଶୁଣିବା ଏବଂ ଶିଖିବା ।

ଏକ ମଣିପୁରୀ ଗୀତ ଶିଖିବା

ହା ଉରିଚ୍ ନାପାଙ୍ଗୀ

ଭାଷା : ମଣିପୁରୀ

ହା ଉରିଚ୍ ନାପାଙ୍ଗି, ନମନ କୌଓ୍ୱି ତଦବି
ନପନ କୌଓ୍ୱି ଖୁମଦବି
ୟା ହୋଇ ହୋଇ ୟା ହୋଇ ହୋଇ ୟା ୟା ତହୋଇ
  ହୋଇ
ଉରିଚ୍ ଙ୍ଗଙ୍ଗବି ଖୁନୁ ଚଇଜୋନ୍
ନାପଙ୍ଗି ଫୋଉବା ଅୟମଓ୍ୱା
ୟା ହୋଇ ହୋଇ ୟା ହୋଇ ହୋଇ ୟା ୟା ତହୋଇ
  ହୋଇ

ଅର୍ଥ

ପକ୍ଷୀ ଉରିଚ୍ ମା'ର ଡାକ କିମ୍ବା ବାପାଙ୍କ ଡାକ ଶୁଣୁନଥିଲା। ହାତ ତାଳି ଦେଇ ପକ୍ଷୀକୁ ଡାକ । ନାଲି ରଙ୍ଗର ପକ୍ଷୀ ଉରିଚ୍ ଏକ କବୁତ ଭଳି ଯାହାର ପେଟ ଅଛି ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ଉଡୁଛି । ହାତ ତାଳି ଦେଇ ପକ୍ଷୀକୁ ଡାକିଦିଅ ।

ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ନୋଟ୍ ଦିଅନ୍ତୁ

ଆମେ ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରୁ କିଛି ଗୀତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛୁ । ଆମେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଛୁ ଯେ ଏହି ତାଲିକାରୁ ଅତି କମରେ ପାଞ୍ଚଟି ଗୀତ ଶିଖାନ୍ତୁ । ଆପଣ ଆଞ୍ଚଳିକ ଗୀତ ମଧ୍ୟ ଶିଖାଇପାରିବେ ଯାହା ପିଲାମାନେ ଶିଖିବାକୁ ଉପଭୋଗ କରିବେ ବୋଲି ଆପଣ ଭାବୁଛନ୍ତି ।

© NCERT not to be republished

କେରଳର ଏକ ନୌକା ଗୀତ

ଏକ ବଞ୍ଚିପଟ୍ଟୁ ଶିଖ । ବଞ୍ଚିପଟ୍ଟୁ ପାରମ୍ପାରିକ ଡଙ୍ଗା ଦୌଡ଼, ବିଶେଷକରି କେରଳର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସାପ ଡଙ୍ଗା ଦୌଡ଼ ସହିତ ଜଡିତ । ଏହି ଡଙ୍ଗା ଦୌଡ଼ଗୁଡ଼ିକ ରାଜ୍ୟରେ ସାଂସ୍କୃତିକ ଉତ୍ସବର ଏକ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଅଙ୍ଗ । ସେଗୁଡ଼ିକ ଜୀବନ୍ତ ଏବଂ ଥିମିକ୍ ଡଙ୍ଗା ଗୀତରୁ ଆନିତ ।

କେରଳ ସାପ ଡଙ୍ଗା ଦୌଡ଼

କୁଟ୍ଟନାଦନ ପୁଞ୍ଚୟିଲେ

ଭାଷା: ମାଲାୟାଲମ୍

କୁଟ୍ଟନାଦନ ପୁଞ୍ଚୟିଲେ
କୋଚ୍ଚୁ ପେନ୍ନେ କୁୟିଲଲେ
କୋଚ୍ଛୁ ବେନମ୍ କୁଝଲ୍ ବେନମ୍, କୁରବା ବେନମ୍
କୁଟ୍ଟନାଦନ ପୁଞ୍ଚୟିଲେ, ତିଥୈ ତାକ ଥୈଥୈ ଥୋମ୍
କୋଚୁପେନ୍ନେ କୁୟିଲଲେ, ତିଥି ଥରା ଥୈ ଥୋମ୍
କୋଚ୍ଛୁ ବେନମ୍ କୁଝଲ୍ ବେନମ୍,କୁରବା ଭେନମ୍
(ଓ... ତିଥିଥରା ତିଥିଥୈ ତିଥୈ ଥାକ ଥୈ ଥୋମ୍) × 4
କରୁଥା ଚିରକୁ ବାତୁ ତିଥୈ ତାକ ଥୈ ଥୈ ଥୋମ୍
ବିଜୟଶ୍ରୀ ଲାଲି ତରାୟି ବରୁନ୍ନୁ ଞଙ୍ଗଲ
(ଓ... ତିଥିଥରା ତିଥିଥୈ ତିଥିଥୈ ତାକ ଥୈ ଥୈ ଥୋମ୍) × 4
କରୁଥା ଚିରାକୁ ବାତୁ ତିଥୈ ତାକ ଥୈ ଥୈ ଥୋମ୍
ଅରୟନ୍ନା କିଲିପୋଲେ ତିଥିଥରା ଥୈ ଥୋମ୍
କରୁଥା ଚିରାକୁ ବେଚର ଅରୟନ୍ନା କିଲିପୋଲେ
କୁଦିଚୁ କୁଦିଚୁ ପୟୁମ୍ କୁଥିରା ପୋଲେ
(ଓ... ତିଥିଥରା ତିଥିଥୈ ତିଥୈ ତାକ ଥୈ ଥୈ ଥୋମ୍) × 4

ଅର୍ଥ: ଗୀତରେ କେରଳର କୁଟ୍ଟନାଦ ପରମ୍ପରାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହା ଗୀତ ଗାଇବାକୁ ଏବଂ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶକୁ ଉପଭୋଗ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରେ ।

ତୁମେ ଜାଣ କି

୧୯୨୬ ମସିହାରେ ଆସାମର ସଦିଆରେ ଜଣେ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, ଯାହାଙ୍କ ନାମ ଥିଲା ଭୂପେନ ହଜାରିକା । ସେ ଏକ ସମୟରେ ଜଣେ ଗାୟକ, ଗୀତିକାର, ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞ, କବି, ଅଭିନେତା, କଳାକାର, ସମ୍ପାଦକ, ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ନିର୍ମାତା ଏବଂ ଶିକ୍ଷାବିତ୍ ଥିଲେ । ସଙ୍ଗୀତକୁ ସେ 'ସାମାଜିକ ପରିବର୍ତ୍ତନର ଉପକରଣ" ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରେରଣାଦାୟକ ଗୀତ ରଚନା କରିଥିଲେ । ସେ ଭାରତ ରତ୍ନ, ଦାଦାସାହେବ ଫାଲକେ ପୁରସ୍କାର ଏବଂ ସଙ୍ଗୀତ ନାଟକ ଏକାଡେମୀ ସମେତ ଅନେକ ଜାତୀୟ ପୁରସ୍କାର ଲାଭ କରିଛନ୍ତି ।

ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ ଆସାମରେ ଏଇ ମାଟିରେ ମରମୋତେ ପରି ସଙ୍ଗୀତ ରହିଛି

ଆସ ଏହି ଗୀତଟି ଶିଖିବା
ଭାଷା : ଆସାମୀଜ୍

ଏଇ ମାଟିରେ ମୋରୋ ମୋଟେ
ମାଟିକେ ସୁମିଲୁ
ଏଇ ମାଟିତେଁ ଜୀବୋନ ସୋବି ।
ଆଙ୍କି ଆଙ୍କି ମୋସିଲୁ

ଦୂର ଆକହର ରହନ୍
କିୟୋନୋ ଲାଗେ ଲାଗେ
ସାଗର ତଲର୍ ମାନିକ୍
କିୟୋନୁ ଲାଗେ ଲାଗେ
ଆଁହା ଆଁହା
ମାଟିର ବୁକୁଟୁ ମନର ମାଲୋତି ବୁଟୋଲୁଁ

ମନର କରୋନିରେ
ହୁରର ପାପୁରିରେ ଆଜି
ହୁକୁମାର ଥାପୋନା ହୋଜୁୱା
ହୁନ୍ଦୋର ହୁଡିନର
ନୁତୁନ ଦୃଷ୍ଟିକନା ନୋମୁୱା

ଅର୍ଥ: ଗାୟକ ପୃଥିବୀ ପ୍ରତି ସ୍ନେହ ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଆକାଶର ରଙ୍ଗ କିମ୍ବା ସମୁଦ୍ରର ମୋତି ପରିବର୍ତ୍ତେ ସେଥିରେ ଆନନ୍ଦ ପାଇବା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରୁଛନ୍ତି ।

ପ୍ରକୃତିର ସମସ୍ତ ଦିଗକୁ ଗାୟକ ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି ଯେପରିକି ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ବା ଜଙ୍ଗଲ ଇତ୍ୟାଦି ପୃଥିବୀରେ ଅଛି ଏବଂ ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ମୂଲ୍ୟବାନ ।

ଆସ ପଶ୍ଚିମରେ ସ୍ଥିତ ଗୁଜରାଟ ମାଟିକୁ ଯିବା ଏବଂ ପୋତନା ଜେ ଦରିଆ ମା ଗୀତଟି ଶିଖିବା

ଭାଷା: ଗୁଜରାଟୀ

ପୋତନା ଜି ଦରିୟା ମା
ପୋତନି ଜି ଦୁବକି ଥି
ଜାତ ନୁ ଅମୂଲ୍ ମୋତି ଲୋ
ଇବୋ କୋଣ୍ ଛେ ଖଲାସି
ମନେ କହି ଦୋ ନେ
ଇବୋ କୋଣ୍ ଛେ ଖଲାସି
ମନେ କହି ଦୋ ନେ
ଏନା ଥାମ୍ ନେ ଠେକାଣା
ମନେ ଦହି ଦୋ ନେ
ଗୋତି ଲୋ, ତମେ ଗୋତି ଲୋ ଗୋତି ଲୋ

© NCERT

ଅର୍ଥ : ଏହି ଗୀତରେ ସାଂକେତିକ ଭାବରେ ଜୀବନ ସମୁଦ୍ର ଦେଇ ଯାତ୍ରା କରୁଛି ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ଡଙ୍ଗା ଦିଗ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରତୀକ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ମୋତି ଏହି ଅନୁଭୂତି ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରାପ୍ତ ମୂଲ୍ୟବାନ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ବା ସମ୍ପଦକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିଥାଏ ।

ଗୁଜୁରାଟର ଏକ ଗର୍ବା ଶିଖିବା

ଗର୍ବା ଏକ ପାରମ୍ପରିକ ସଙ୍ଗୀତ ଶୈଳୀ ଏବଂ ଏକ ଲୋକ ନୃତ୍ୟର ନାମ ଯାହା ପ୍ରାୟତଃ ମହାନ ପର୍ବ ନବରାତ୍ରୀ ସମୟରେ ପରିବେଷଣ କରାଯାଏ । ପାରମ୍ପରିକ ତାଳ ବାଦ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ର ଯେପରିକି ଢୋଲ, ତବଲା ଓ ହାର୍ମୋନିୟମ ଏବଂ ବଂଶୀ ଭଳି ମଧୁର ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ୍ର ରୂପରେ ବଜାଯାଏ । ଘୁରି ଘୁରି ତାଳି ବଜାଇ, ଦାଣ୍ଡିଆ ବଜାଇ, ପରସ୍ପରର ପାଦ ତାଳରେ ତାଳ ମିଳାଇ ନୃତ୍ୟ କରାଯାଏ। ମଧୁର ଶୈଳୀ ଆନନ୍ଦ ଏବଂ ଉତ୍ସବର ଭାବନା ଜାଗ୍ରତ କରେ । ନୃତ୍ୟଶିଳ୍ପୀ ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ପ୍ରେମ ବିଷୟରେ ଗୀତ ଗାଇଥାନ୍ତି (କାନୁଡ଼ା) ।

ତାରି ବାଙ୍କୀ ରେ

ତାରି ବାଙ୍କୀ ରେ ପାଗଡ଼ି ନୁ
ଫୁମତୁ ରେ ମନେ, ଘମତୁ ରେ ଆତୋ
କଉନଯୋଡ଼େ କାନୁଡ଼ା ତନେ ଅମଥୁ
ତାରି ପଗନୁ ରେ ପଗରଖୁ ଚମ
ଫୁମତୁ ରେ ମନେ, ଗମତୁ ରେ ଆତୋ
କଉନାଯୋଡ଼େ କାନୁଡ଼ା ତନେ ଅମଥୁ

ଫୁମତୁ ରେ ମନେ, ଗମତୁ ରେ ଆତୋ
କଉନାଯୋଡ଼େ କାନୁଡ଼ା ତନେ ଅମଥୁ
ତାରି ବାଙ୍କି ରେ ପାଗଡ଼ି ନୁ
ଫୁମତୁ ରେ ମନେ, ଗମତୁ ରେ ଆତୋ
କଉନାଯୋଡ଼େ କାନୁଡ଼ା ତନେ ଅମଥୁ

ଥବିଲ୍

ଚେନ୍ଡା

ଆସ ଏକ ତାମିଲ୍ ଗୀତ ଶିଖିବା

ଅଥିନ୍-ଥୋମ୍

ଅଥିନ୍-ଥୋମ୍ ଥିନ୍-ଥିଉମ୍ ଥୋମ୍-ଦାନା
ଥିନ୍-ଦାଧି ଥିନ୍-ଥୋମ୍
ଥାକଥିନ୍-ଥୋମ୍ ଥିନ୍-ଥିଉମ୍
ଥୋମ୍-ଦାନା ଥିନ୍-ଥାଧି ଥିନ୍-ଥୋମ୍

ଅଦାଧା ଜବାଦୁ ମନମ ଆଦିଦୁମ ବୋମ୍ମି
ଅନ୍ଦବନଇ ତାଲାତୁମ୍ ଅସାଇ କେଲଦି ବୋମ୍ମି
ଏନ୍ ପାତୁ ବନ୍ଦଲେଆ ମନମ୍ ତୁଳିଦୁମ୍ ବୋମ୍ମି
ଅବନ୍ ପାତୁ ଇଲାଡ଼ା ଇଦାମ୍ ଏଙ୍ଗାଡି ବୋମ୍ମି
ମୁକନ୍ନାନ୍ ମୁଥାଗା ଥାନ୍ଦା ପାତୁ ପଡିଚେନ୍
ପାତିଲେଆ ପଲକୋଡ଼ି ନିଞ୍ଜା ନାନୁମ୍ ପୁଡ଼ିଚେନ୍

ଅଥିନ୍-ଥୋମ୍ ଥିନ୍-ଥିଉମ୍ ଥୋମ୍-ଦାନା
ଥିନ୍-ଥାଧି ଥିନ୍-ଥିଉମ୍
ଥାକଥିନ୍-ଥୋମ୍ ଥିନ୍-ଥିଉମ୍
ଥୋମ୍-ଦାନା ଥିନ୍-ଥାଦି ଥିନ୍-ଥୋମ୍

ଅର୍ଥ: ଏହି ଗୀତଟି ଗାଇବାର ଆନନ୍ଦକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରୁଛି । ଏହି ଗୀତରେ ତାଳବଦ୍ଧ ଉପାଦାନ ରହିଛି ଯାହା ଏହାକୁ ଅଧିକ ଆକର୍ଷଣୀୟ କରୁଛି ।

କନ୍ନଡ଼ା ଗୀତ

ଚେଲୁବୟା

ଚେଲୁବୟା ଚେଲୁବୋ ଥାନି ଥନ୍ଦାନା
ଚିନ୍ନାୟା ରୂପେ କୋଲାନ୍ନୁ କୋଲେ
ଚେଲୁବୟା ଚେଲୁବୋ ତାନି ତନ୍ଦାନା
ଚିନ୍ନାୟା ରୂପେ କୋଲନ୍ନା କୋଲେ

ଅଥା ନୋଡୁ ଇଠା ନୋଡୁ
ଚିତ୍ରଦୁର୍ଗ କୋଟେ ନୋଡୁ
ହାଡି ନୋଡୁ ନାନ୍ନା ତାବୁର୍ନା

ଚେଲୁବାୟା ଚେଲୁବୋ ଥାନି ଥନ୍ଦାନା
ଚିନ୍ନାୟା ରୂପେ କୋଲାନ୍ନା କୋଲେ
ଚେଲୁବୟା ଚେଲୁବୋ ତାନି ତନ୍ଦାନା
ଚିନ୍ନାୟା ରୂପେ କୋଲାନ୍ନା କୋଲେ

ଅର୍ଥ: ଏହା କର୍ଣ୍ଣାଟକର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଦର୍ଶାଉଥିବା ଏକ ଆନନ୍ଦଦାୟକ ଲୋକଗୀତ । ଗୀତଟି ତୁମକୁ ନୃତ୍ୟ କରିବାକୁ ଏବଂ ଆଖପାଖରେ ଥିବା ଜିନିଷର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ତଥା କର୍ଣ୍ଣାଟକର ଭବ୍ୟ ଚିତ୍ରଦୁର୍ଗା ଦୁର୍ଗ ଦେଖିବାକୁ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରେ ।

ଆମ ଦେଶର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଞ୍ଚଳର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଗୀତ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ସମୟରେ, ତୁମେ ଏହି ଅଧ୍ୟାୟର ଶୀର୍ଷକ 'ବିବିଧତାର ସ୍ୱର'.ର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ନିଶ୍ଚୟ ଅନୁଭବ କରିଥିବ

© NCERT not to be republished

ଚିମଟା

ପୁଙ୍ଗି

ଓ ଜିନ୍ଦ ମାହେ ବାଜାରେ

ଭାଷା: ପଞ୍ଜାବୀ

ଓ ଜିନ୍ଦ ମାହି ବଜାରେ . . . .
ଓ ଜିନ୍ଦ ମାହି ବାଜାରେ କମଲିୟାଁ
ୱେ ତେରୟାଁ ଲାଡାଲିୟାଁ ...
ୱେ ତେରିୟାଁ ଲାଡଲିୟାଁ ପରଜାଇୟାଁ
କେ ବାଜି ଫିର୍ କାଡେ ...
କେ ବାଜି ଫିର୍ କାଡେ ନା ଅଇୟାଁ

(ଉମ୍ମା... ଉମ୍ମା... ଉମା... ଉମ୍ମା...
ଉମ୍ମା... ଉମ୍ମା... ଉମ୍ମା) × 2

ଏକ ଏକ ପଲ ବେହି ଜାନା
ଏକ ଏକ ପଲ ବେହି ଜାନା ମେରେ ମଖନା
ୱେ ତେରେ ବାଜୁ ଓୟେ
ୱା ତେରେ ବାଜୁ ୱେଦା ସାଖନା
କେ ଏକ ପଲ ବେହି ଜାନା ...
କେ ଏକ ପଲ ବେହି ଜାନା ମେରେ କୋଲ ...

(ଉମ୍ମା... ଉମ୍ମା... ଉମ୍ମା... ଉମ୍ମା...
ଉମ୍ମା... ଉମ୍ମା... ଉମ୍ମା) × 2

ଅର୍ଥ: ଏହି ଗୀତଟି ପ୍ରେମକୁ ପ୍ରକାଶ କରେ, ଓ ପ୍ରିୟଜନଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ଏକାଠି ବିତାଇଥିବା ସ୍ମରଣୀୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତଗୁଡିକ ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରେ ।

କ୍ଷତ୍ରିୟ କୁଳବସନ

ଭାଷା: ମରାଠି

କ୍ଷତ୍ରିୟ କୁଳବତନସା
    ସିଂହସାନଦୀଶ୍ୱର
ଶ୍ରୀମନ୍ତ ଛତ୍ରପତି ଶିବାଜି ମହାରାଜ କି ଜୟ
ଆରେ ଆଲେ ରେ ଆଲେ ରେ (ଆଲେ ଆଲେ ରେ)
ଆରେ ମରାଠେ ଆଲେ ରେ (ଆରେ ମରାଠେ ଆଲେ ରେ)
ଶାନ୍ ରାଜାନ୍-ଚି ଘେଉଁ (ଶାନ୍ ରାଜାନ୍-ଚି ଘେଉଁ)
ଆତା ରାଣୀ ନିଘଲେ ରେ (ଜୟ ଭବାନୀ)
ଆର୍ ତୁଫାନ୍ ପେତାଲ୍ (ତୁଫାନ୍ ପେତାଲ୍)
ଆନ୍ ଗଣିମ ଖେତାଲ (ଗଣିମ ଖେତାଲ)
ତାର ୟେକଚ ନାୱ ହେ
ଆମଚ୍ୟା ଶିୱାବଞ୍ଚ ଘେଡ୍ଲା (ଆମଚ୍ୟା ଶିୱାବଞ୍ଚ ଘେଡ୍ଲା)

ଶ୍ୱାସତ୍ ରାଜା ର ଧ୍ୟାସତ୍ ରାଜା
ଘୱତ୍ ରାଜା ର ଭାୱତ୍ ରାଜା
ଜଗନ୍ୟାତ୍ ରାଜା ର ମରନ୍ୟାତ୍ ରାଜା
ହେ... ଶିବବା ରର...

ଅର୍ଥ: ଏହି ଗୀତରେ ଛତ୍ରପତି ଶିବାଜୀ ମହାରାଜଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି ଜ୍ଞାପନ କରାଯାଇ ତାଙ୍କ ବଂଶ, ବୀରତ୍ୱ ଏବଂ ଉପଲବ୍ଧିକୁ ପ୍ରଶଂସା କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ତାଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱ ଏବଂ ସାହସ ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ପ୍ରଶଂସା କରାଯାଇଛି ।

© NCERT not to be republished

ତୁମେ ଜାଣ କି

ସମାଜର ପରମ୍ପରା ଓ ଅଭ୍ୟାସରୁ ଭାରତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ବହୁତ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଛି । ଭକ୍ତି, ଭାରତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିରେ ପ୍ରାଥମିକ ରୂପ ଭାବରେ ଉଭା ହୋଇଛି । କିର୍ତ୍ତନ, ଭଜନ ଏବଂ କୱାଲି ଆଦି ସଙ୍ଗୀତ ଏହି ଭକ୍ତିର ଉଦାହରଣ ।

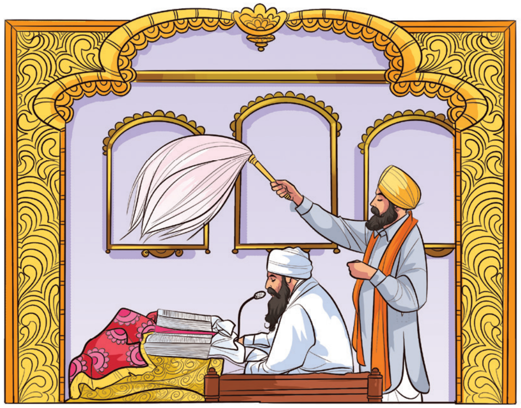

ଈଶ୍ୱର ପ୍ରାପ୍ତିର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପାଥ୍

ପିଲାମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ଦେଖିଥିବେ ଯେ ଲୋକମାନେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପୂଜା କରନ୍ତି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଗୀତ ଗାନ କରନ୍ତି । ଆସ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କିଛି ଶିଖିବା ।

କୀର୍ତ୍ତନ

ଗାୟକ - ଭାରତ ରତ୍ନ ଭୀମସେନ ଯୋଶୀ
ଭାଷା: ମରାଠି

ଯେ କା ରଞ୍ଜାଲେ ତ୍ୟାସୀ ହୋନେ ଯୋ ଆପୁଲ୍ୟେ
ତୋଚି ସାଧୁ ଓଦ୍ୟେ ଖାୱା ଦେବ୍ ତେଥେଚି ଜନୱା
ତୁକାମନେ ସାଙ୍ଗୁ କିଟି ତୋଚି ଭଗ୍ୱାନ୍ତ୍ୟାଚା ମୂର୍ତ୍ତୀ

ଅର୍ଥ : ସନ୍ଥ ତୁକାରାମଙ୍କ ଏହି ରଚନାଟି ଏକ ଅଭଙ୍ଗ କୀର୍ତ୍ତନ ଭାବରେ ସମ୍ପାଦିତ । ଏହା ମଧ୍ୟରେ ସମାଜ ପ୍ରତି ଏହି ବାର୍ତ୍ତା ରହିଛି ଯେ "ଜଣେ ପ୍ରକୃତ ମଣିଷ ଯିଏକି ଗଭୀର ଭାବରେ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟର ଦୁଃଖ ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣା ପ୍ରତି ସହାନୁଭୂତି ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି । ଏଭଳି ଦୟାଳୁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଭଗବାନ ବାସ କରନ୍ତି ।"

ଶାବଦ୍

ନାନକ, ଚିନ୍ତା ମତ୍ କରୋ,
    ଚିନ୍ତା ତିସ୍ ହି ହେଁ !
ଜଲ ମେହ ଜନ୍ତ୍ ଉପାଇୟାଁ,
    ତିନା ଭି ରୋଜି ଦେ୍ୟ !
ନାନକ, ଚିନ୍ତା ମତ୍ କରୋ,
    ଚିନ୍ତା ତିସ୍ ହି ହେଁ !
ଓଠେଇ ହଟ୍ଟ ନା ଚଲାଏ,
    ନା କୋ କିର୍ସ କରେୟେ !
ସାଉଦ ମୁଲ୍ ନା ହୋଭଏ,
    ନା କୋ ଲୟେ ନା ଦେ୍ୟ !
ଜୀଆ କା ଆହାର ଜିଆ,
    ଖାନା ଏହୋ କର୍ୟେ !
ବିଚ୍ ଉପାୟେ ସାୟେରା,
    ତିନା ଭି ସାର କର୍ୟେ !
ନାନକ, ଚିନ୍ତା ମତ୍ କରୋ,
    ଚିନ୍ତା ତିସ୍ ହି ହେ୍ୟ !

ଅର୍ଥ: ଶାବଦ୍ ଏକ ଗୀତଯାହାକୁ ଗୁରୁଦ୍ୱାରାରେ ଗାନ କରାଯାଏ। ଏହି ଗୀତରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଚିନ୍ତା ନ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଛି କାରଣ ସବୁକିଛି ଶେଷରେ ଏକ ଦିବ୍ୟ ଇଚ୍ଛା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଏ । ଭଗବାନ ଜଳରେ ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ଜୀବ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି। ସେ ସେମାନଙ୍କୁ ଭରଣପୋଷଣ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଉଛନ୍ତି । ଗୁରୁ ନାନକ ତାଙ୍କ ଶିଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଚିନ୍ତା କରିବା ବନ୍ଦ କରି ବିଶ୍ୱାସ ରଖିବାକୁ କହୁଛନ୍ତି । ନଦୀ ହେଉ ଅବା ସମୁଦ୍ର, ଏଥିରେ ବାସ କରୁଥିବା ପ୍ରାଣୀମାନେ ପ୍ରକୃତିର ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଥିବାରୁ ବଞ୍ଚି ପାରୁଛନ୍ତି। ସର୍ବଶକ୍ତିମାନ ସମସ୍ତ ଜୀବଙ୍କର ଯତ୍ନ ନିଅନ୍ତି ।

© NCERT not to be republished

ହାଇମନ୍ସ - ଚର୍ଚ୍ଚରେ ଗାନ କରାଯାଏ

ଗିଭ୍ ମି ଅଏଲ୍ ଇନ୍ ମାଇ ଲ୍ୟାମ୍ପ୍, କିପ୍ ମି ବର୍ନିଙ୍ଗ୍
ଗିଭ୍ ମି ଅଏଲ୍ ଇନ୍ ମାଇ ଲ୍ୟାମ୍ପ୍, ଆଇ ପ୍ରେ
ଘିଭ୍ ମି ଅଏଲ୍ ଇନ୍ ସାଇ ଲ୍ୟାମ୍ପ୍, କିପ୍ ମି ବର୍ନିଙ୍ଗ୍
କିପ୍ ମି ବର୍ନିଙ୍ଗ୍ ଟିଲ୍ ଦ ଏଣ୍ଡ ଅଫ୍ ଦ ଡେ
କମ୍ ଅନ୍ ଆଣ୍ଡ ସିଂ ହୋସାନା
ସିଂ ହୋସାନା ସିଂ ହୋସାନା
ଟୁ ଦ କିଂ ଅଫ୍ କିଂସ୍

ଅର୍ଥ: ଏହି ଗୀତଟି ଏକ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ଭଜନ । ଏହା ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପ୍ରତି ଏକ ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଭକ୍ତି ରଖିବାକୁ କହୁଛି । ଏହା ଯୀଶୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କୁ ରାଜାଙ୍କ ରାଜା ଭାବରେ ପ୍ରଶଂସା ଏବଂ ଉପାସନା କରୁଛି ।

ଏକ ସୁଫି ଗୀତ ଶିଖିବା

ମୋ ମିନା ମା
ଭାଷା: ପର୍ସିଆନ

ମୋ ମିନା ମା ଦୁଧ୍ ଲେକେ ଏମା ୟାକେ
ଜିସ୍ମିଶା ମା ଦୁଧ୍ ଲେକିନ୍ ଯା ୟାକେ
ଜମା ଗୁଫ୍ତମ୍ ଜାନ୍ ହା ୟେ ଶାନ୍

ଅର୍ଥ : ଏକ ସୁଫି ଗୀତ ଶୁଣ ଏବଂ ଶିଖ । 'ବିଶ୍ୱସ୍ତମାନେ ଏକ ଆତ୍ମା' ହେଉଛି ମସନାଭିର ଏକ କବିତା, କୁରାନ୍ ଦ୍ୱାରା ଅନୁପ୍ରାଣିତ ଏବଂ ଜଲାଲ ଉଦ-ଦିନ୍ ମହମ୍ମଦ ବାଲଖୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାର୍ସି ଭାଷାରେ ଲିଖିତ ଏକ ଉପନ୍ୟାସ ଏବଂ କାହାଣୀ ସଂକଳନ, ଯାହା ରୁମି ନାମରେ ପରିଚିତ । 'ବିଶ୍ୱସ୍ତମାନେ ଏକ ଆତ୍ମା' କବିତାରେ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଏକଈଶ୍ୱର ବିଷୟରେ କହୁଛି ।

© NCERT not to be republished

ଯେତେବେଳେ ଆମେ ଆମର ଶାରୀରିକ ଆବରଣର ପ୍ରତିବନ୍ଧକକୁ ହଟାଇଥାଉ, ଆମେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିଥାଉ ଯେ ଆମ ପ୍ରତ୍ୟେକ, ପ୍ରାଣ ଚଳାଉଥିବା ଜୀବନ ଶକ୍ତି ସମାନ ।

ଭାରତୀୟ ସଙ୍ଗୀତର ରୂପ

ତେଣୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସଙ୍ଗୀତ, ଆଞ୍ଚଳିକ ସଙ୍ଗୀତ, ଭକ୍ତି ସଙ୍ଗୀତ ଇତ୍ୟାଦି ଅନେକ ପ୍ରକାର ଭାରତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ଶିଖିବାରେ ଆମକୁ ଆନନ୍ଦ ମିଳିଥାଏ । ଆମେ ଅନୁଭବ କରୁଯେ ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଗୀତ ଶିଖିବା ଦ୍ୱାରା ଆମକି କେବଳ ଖୁସି ନୁହେଁ ବରଂ ଆମ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟର ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବୁଝିବାରେ ମଧ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ କରେ। ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଗୀତ ଚୟନ କର ଏବଂ ସେଗୁଡିକୁ ଶିଖ। ଏହାକୁ ଶ୍ରେଣୀରେ, ବିଭିନ୍ନ ସଭାରେ କିମ୍ବା ତୁମ ବନ୍ଧୁ ଏବଂ ପରିବାରରେ ଗାନ କର ।

© NCERT not to be republished